

PROBLEMEN MET STARTMOTOR

BMW roept auto's terug vanwege brandgevaar

RIJSWIJK • BMW roept in Nederland bijna 14.000 auto's terug om problemen met de startmotor. Wereldwijd worden 1,2 miljoen auto's teruggeroepen. Het gaat om auto's die zijn gebouwd tussen september 2015 en september 2021, meldt een woordvoerder van de autofabrikant. In het ergste geval kan door het euvel brand ontstaan. BMW adviseert eigenaren daarom hun auto in de buitenlucht te parkeren totdat de startmotor is vervangen. Volgens de zegsman kan er water bij de startmotor terechtkomen, waardoor starten soms niet meer mogelijk is. Ook kan oververhitting en kortsluiting ontstaan, waardoor brandrisico ontstaat. Bij BMW zijn nog geen incidenten bekend.

THUISBATTERIJ GEEN MAATWERK

Malafide verkoopmethode

DEN HAAG • Consumenten moeten op hun hoede zijn voor malafide telefonische verkoop van thuisbatterijen door Opslagplan, zo waarschuwt de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Opslagplan vraagt mensen een digitale handtekening te zetten voor een vrijblijvende offerte of adviesgesprek bij hen thuis. Pas na het koopgesprek werd gedupeerden duidelijk dat zij een koopovereenkomst hadden getekend voor een thuisbatterij van 15.000 tot 20.000 euro. Bij weigering moeten ze volgens Opslagplan duizenden euro's annuleringsvergoeding betalen, omdat het een aanbod op maat zou zijn. Volgens de ACM klopt dat niet.

Consumenten kunnen bij telefonische verkoop of verkoop aan de deur binnen veertien dagen gratis en zonder reden annuleren. Voor 'maatwerkproducten' geldt een uitzondering, maar thuisbatterijen vallen hier niet onder.

TURKEN WILLEN 225 Vliegtuigen

Mega-order voor Boeing

ISTANBUL • Turkish Airlines schaft maximaal 225 vliegtuigen van de Amerikaanse fabrikant Boeing aan, ter waarde van miljarden dollars. Het is een van de grootste vlootuitbreidingen van de Turkse nationale luchtvaartmaatschappij. Het bestuur van Turkish Airlines keurde de bestellingen goed voor 75 Boeing 787 Dreamliners. De levering is gepland tussen 2029 en 2034. Daarnaast zijn de onderhandelingen met Boeing afgerond voor 150 Boeing 737 MAX-toestellen, bestaande uit honderd vaste bestellingen en vijftig opties. De aankondiging van Turkish Airlines komt een dag na de ontmoeting tussen de Turkse president Erdogan en de Amerikaanse president Trump in Washington.

BETAALMIDDEL EUROPESE POLITICI ZETTEN

VERTROUWEN

Voor welk probleem is de digitale euro een oplossing? En wat is het precies? Europese politici beslissen binnenkort over de invoeren van het nieuwe betaalmiddel, maar zit de consument er wel op te wachten? „Misschien zie ik spoken, maar de digitale euro is de ultieme controlemogelijkheid voor de overheid.”

door **Martin Visser**

„Gelukkig is de lunch pas na afloop”, zegt Menno Broos met een lach. „Dan kunnen mensen geen broodjes gaan gooien. Al zou dat voor foto wel leuk zijn natuurlijk.” De projectleider Digitale Euro van De Nederlandsche Bank (DNB) staat op het punt een publiekslezing te geven over zijn project waarvan hij zich bewust is dat het gemengde gevoelens oproept. Maar er valt geen onvertogen woord.

„De digitale euro komt naast de huidige betaalmiddelen en vormt een extra manier van betalen”, zegt Broos. „Hij wordt pan-Europees, is gratis en voor iedereen, kent een hoge mate van privacy en is ook offline beschikbaar.” De digitale euro kun je op een kaart zetten of op je telefoon in je bankenapp. Het geld komt van de centrale bank en niet van een commerciële bank. Zelf ziet DNB het als digitale vorm van een bankbiljet of munt.

Het is de bedoeling dat je ermee kunt betalen bij de bestaande pin-terminals in de winkel. Winkeliers die nu pin-betalingen accepteren, worden straks verplicht ook de digitale euro te accepteren. Je kunt er niet onbeperkt geld op zetten, er wordt naar verluidt gedacht aan een maximum van 3000 euro. Broos: „De politiek

heeft besloten dat de digitale euro primair een betaalmiddel wordt.”

Lijkt de digitale euro dan niet verdacht veel op de (mislukte) chipknip? De elektronische portemonnee op je bankpas werd medio jaren negentig ingevoerd en werd overbodig door contactloos betalen. Broos zucht: „Inmiddels heb ik de chipknip als gezennaam geaccepteerd. Misschien was de chipknip zijn tijd ver vooruit.” Volgens hem is het grote voordeel van de digitale

'Bij totale uitval van stroom werkt munt ook'

euro ten opzichte van de huidige pin-pas dat het geld daadwerkelijk op de kaart staat en dat die ook werkt zonder online verbinding. „Het is een betaalmiddel dat altijd werkt, ook met een grote stroomstoring zoals onlangs in Spanje”, zegt Anneloes van Gent, beleidsadviseur bij DNB.

Privacy

Toch is er argwaan. Volgens DNB-onderzoek zou twee derde van de Nederlanders de digitale munt omarmen. Maar: „Ongeveer eens derde van de deelnemers is huiverig om de digitale euro te gebruiken.” De meeste Nederlanders die zeggen niet van plan te zijn de digitale euro te gaan gebruiken zien de toegevoegde waarde niet. Ook een groot deel zegt de nieuwe

munt niet te vertrouwen. Een minderheid maakt zich zorgen over de privacy: kan de overheid straks onze betalingen volgen?

„De digitale euro zorgt voor het behoud van publiek geld in de toekomst”, legt Van Gent uit. „We betalen steeds meer digitaal en steeds minder met contant

geld.” Daardoor loopt een steeds groter deel van ons betalingsverkeer via private, commerciële partijen. Met de invoering van een digitale euro wil de centrale bank een digitale variant van onze munten en biljetten aanbieden.

De Europese Centrale Bank is met nationale centrale banken al volop met de voorbereiding bezig. Komende maand beslist het ECB-bestuur of het project wordt doorgezet. Maar het is aan de politiek om te beslissen of die digitale euro er ook daadwerkelijk komt, aldus Broos: „Dat is uiteindelijk een politieke keuze.”

Hij denkt dat het nog wel even zal duren voordat we in de winkel en online met een digitale euro kunnen betalen. „We verwachten volgend jaar een politiek ak-

EURO-PROJECT DOOR, MINISTER HEINEN WAAKT VOOR 'NACHTMERRIE'

WE DIGITALE EURO?

transactie via Visa en Mastercard”, legt Bol uit. „Nederlandse banken hadden daarvoor ooit PIN, dat was Nederlands. Toen we overstapten van de magneetstrip naar de chip is voor de betaalpassen gekozen om dat via de technologie van deze Amerikaanse bedrijven te doen om mee te kunnen liften op hun innovaties, zoals contactloos betalen. We hebben er toen geen rekening mee gehouden dat er in Amerika een bepaald type politicus aan de macht zou komen.”

Nachtmerrie

Hij nuanceert de afhankelijkheid ook wel weer. In Nederland gaan online betalingen voornamelijk via iDeal, een Nederlands betaalproduct. „En een Europees bankconsortium met onder meer ING, Rabo en ABN Amro is hard bezig om dat Europees uit te rollen onder de naam Wero. Nu is het Europese betalingsverkeer aan de toonbank nog gefragmenteerd, maar we hebben wel degelijk een Europees antwoord op die Amerikaanse afhankelijkheid.”

Oud-DNB-directeur Lex Hoogduin is 'huiverig' voor de digitale euro. „Er is geen acute noodzaak om het te willen, burgers staan niet te schreeuwen om een oplossing voor een betaalprobleem.” Dus wantrouwt hij de echte reden achter dit project. „Natuurlijk wordt het nu klein gehouden. Met een beperkt bedrag per persoon. Maar dan gaat het vermoedelijk floppen.”

Technisch ziet hij grote gevaren: „In theorie kan de centrale bank als uitgever van die munt het hele bankwezen overbodig maken. Je kunt de munt vervolgens programmeren en koppelen aan doelen van economisch beleid en sociaal beleid. In China gebeurt dat ook.”

Heinen reageerde vorige week vrijdag na het Europese beraad ook op deze zorgen. De digitale munt mag 'nooit programmeerbaar zijn', aldus de minister van Financiën: „Dat zou een nachtmerrie zijn en daar zou ik ook nooit mee akkoord gaan. Een digitale euro moet hetzelfde zijn als een gewone euro. En bij een gewone euro doen we dat ook niet.”

Hoogduin begrijpt best dat dit nu niet de bedoeling is: „Men zal vast zeggen dat ik spoken zie. Maar dit soort projecten begint vaak klein en kan dan worden uitgebreid. In de uiterste variant heb je als overheid en centrale bank de ultieme controlemogelijkheid. Je kunt nagaan of ik niet te veel wijn drink of teveel vet eet en mijn digitale euro daarop sturen. Wat mij betreft is het het allerbeste om er niet aan te beginnen.”

koord in Europa. Pas daarna nemen centrale banken het besluit of we die digitale munt ook gaan uitgeven.”

Vorige week vrijdag leek er tussen Europese ministers van Financiën al grote overeenstemming te zijn. Verantwoordelijk eurocommissaris Valdis Dombrovskis (Economie) hoopt dat de regeringsleiders er eind dit jaar al een klap op geven. Demissionair minister Eelco Heinen suggereerde dat de digitale euro er in het meest ambitieuze scenario al in 2026 zou kunnen zijn.

Libra van Facebook

„Een belangrijke aanleiding voor het bedenken van de digitale euro was het plan van Facebook voor Libra, hun eigen crypto-valuta”, vertelt Arjan Bol, directeur van Betaalvereniging Nederland. „Die Libra-plannen baarden Europa grote zorgen en de ECB kwam toen met de digitale euro. Maar die Libra is er nooit geko-

men. Daarmee is de digitale euro een oplossing op zoek naar een ander probleem.” Volgens Bol functioneren de huidige betaalmethoden, waarvoor zijn achterban (banken en andere financiële instellingen) verantwoordelijk is, al uitstekend. „Eerst was de digitale euro een reactie op de dreiging van digitale munten uit Amerika. Inmiddels zijn daar weerbaarheid vanwege Russische dreiging en soevereiniteit als antwoord op Trump als argumenten voor in de plaats gekomen. Maar we hebben al prima private betaaloplossingen.”

Casper de Vries, hoogle-raar Monetaire economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, vindt dat de komst van de digitale euro vooral 'te laat' is. Hij adviseerde in 2019 in een rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeeringsbeleid dat er een publiek alternatief moest komen voor private banken.

„Wij dachten toen dat een bankrekening bij de centrale bank een makkelijke manier kon zijn om ervoor te zorgen dat er meer concurrentie zou komen voor commerciële banken. Via de digitale euro zouden mensen dan geld rechtstreeks bij DNB kunnen aanhouden.”

De Vries ziet een reeks problemen. „President Trump stimuleert het gebruik van stablecoins, digitale munten die weliswaar één op één aan de dollar gekoppeld zijn, maar formeel geen digitale dollars zijn. Die stablecoins zullen in het internationale betalingsverkeer een hoge vlucht kunnen nemen. Daarmee is voor de euro een kans gemist om het belang-

rijkste betaalmiddel te worden.” Verder vindt hij de digitale euro 'onaantrekkelijk' omdat je er maar beperkt geld op kunt zetten.

Je kunt er dus niet mee sparen. De Vries: „Dan is het alleen bruikbaar voor kleine betalingen in de winkel of om je kinderen zakgeld mee te geven. Je krijgt er ook geen rente op.” Al met al verwacht de Rotterdamse hoogle-raar niet dat dit een succes wordt: „Als de digitale euro niet gaat vliegen hebben we voor niks iets heel kostbaars opgetuigd.”

Banken lopen ook tegen de kosten aan, zegt Bol van Betaalvereniging Nederland: „De digitale euro is heel ingewikkeld om te implementeren. Volgens on-

derzoek gaat dat minimaal 10 miljoen euro per bank kosten. Het is een compleet nieuw betaalmiddel waarop alle systemen en 400.000 pin-apparaten alleen al in Nederland moeten worden aangepast. De kosten voor het aanpassen van die pin-terminals zijn nog niet eens meegenomen in dat bedrag en moeten worden betaald door toeleveranciers en winkeliers.”

Mastercard en Visa

Het zit de Europese Commissie en de ECB niet lekker dat ons betalingsverkeer steeds afhankelijker is geworden van Amerikaanse bedrijven. Zestig procent van de betalingen met een kaart in Europa bij een toonbank gaat via Mastercard en Visa. Sinds de komst van president Trump wil Europa minder afhankelijk worden van de VS.

„Ik heb een ING-pasje en als ik iets betaal aan iemand bij ABN Amro, dan loopt die

'Overheid kan straks zien of ik te veel wijn drink'

'INVOERING IS HEEL COMPLEX: 400.000 PINTERMINALS MOETEN Aangepast'

